

Bijlage: Zienswijzen Wij-Liendert

Inleiding

Van 30 mei tot 10 juli heeft het ontwerp omgevingsprogramma Wij-Liendert ter inzage gelegen. Via een mailing, stadsberichten en flyers in de wijk zijn betrokkenen geïnformeerd over hoe zij konden reageren: online, door langs te komen op het stadhuis, de Groene Stee of Madiba, of op een van de activiteiten of inloopbijeenkomsten die we organiseerden in de wijk.

Op deze manier hebben we actief reacties opgehaald. Zodat we met de input van inwoners en partners het plan voor de wijk nog beter kunnen maken. Tijdens de activiteiten en (inloop)bijeenkomsten hebben we ruim 100 inwoners gesproken over het plan. In totaal zijn er 35 zienswijzen binnen gekomen.

Aanpassingen

Op basis van de reacties van inwoners is er op drie punten verbeteringen in het omgevingsprogramma doorgevoerd.

1. De zorgen van inwoners over veiligheid, drugscriminaliteit en woonoverlast hebben we serieus genomen en op basis daarvan duidelijker aangegeven wat de gemeente gaat doen met de jeugd aanpak, ondermijningsaanpak en welke aanvullende interventies worden voorgesteld voor Liendert (zie paragraaf 3.1.3).
2. Inwoners van Liendert hebben hun zorgen geuit over de woningdichtheid en het hoge aandeel sociale huurwoningen in Liendert. Daarom hebben we het subdoel: vernieuwen en uitbreiden van de sociale woningvoorraad vervangen door: verkleinen van aandeel sociale huurwoningen. Dit is een koerswijziging ten opzichte van de eerdere richting, waarbij het geluid van de wijk meer wordt gehoord. Het omgevingsprogramma sluit zo beter aan bij het principe dat ongelijke kansen ook ongelijk ingrijpen betekent, waarbij het stadsbelang niet automatisch voorgaat (zie paragraaf 3.2.1).
3. Er zijn toevoegingen gedaan op de maatregelen binnen de ambitie gezond, veilig en kansrijk leven. Bepaalde onderdelen werden door bewoners gemist. Het gaat dan om het belang van cultuur (educatie en -participatie), de aandacht voor laaggeletterdheid, de ervaren discriminatie bij stages en het verbeteren van de communicatie over het aanbod voor jongeren en volwassenen. De suggesties passen goed in de uitwerking van de maatregelen. Hiermee stellen we dus geen koerswijziging voor, maar vullen we de maatregelen aan met deze concrete suggesties (zie paragraaf 3.1.2.).

Naast reacties op het gebied van veiligheid, wonen en kansrijk Liendert, zijn er veel reacties die gaan over de openbare ruimte, parkeren en de verkeersveiligheid. Sommige concrete ideeën die inwoners aandragen kunnen we nu al oppakken of hebben we al opgepakt. Ook zijn er veel suggesties die we meenemen wanneer we verder zijn in de uitvoering van de herinrichting van de openbare ruimte. Over parkeren hebben we wisselende geluiden ontvangen: sommige mensen zijn boos over het nieuwe parkeerbeleid en maken zich zorgen dat zij hun auto niet meer kwijt kunnen, anderen vinden juist dat het nog groener mag in de wijk en er minder ruimte voor de auto zou moeten zijn.

Deze reacties hebben niet geleid tot aanpassingen in het omgevingsprogramma. Alle reacties zijn voorzien van een gemeentelijke reactie, deze vindt u als bijlage bij het aanpaste omgevingsprogramma.

Naast de wijzigingen wat betreft wonen, veiligheid en kansrijk Liendert, vindt u de zienswijzen en de gemeentelijke reactie daarop terug op de volgende pagina's van deze bijlage.

	Reactie inwoner	Reactie gemeente
1	Het gaat weer (bijna) alleen over Liendert. Zelf woon ik in Rustenburg en het valt mij voor de zoveelste keer op dat Rustenburg niet of nauwelijks in beeld lijkt - vaak niet eens genoemd! Officieel 'hoort' Rustenburg op welzijnsgebied bij Liendert, maar in de praktijk is dat niet erg zichtbaar. ALS er al eens een folder van De Groene Stee kwam - vaak veel te laat - ook vaak helemaal niet - waren de vermelde activiteiten al lang voorbij. Al vaker heb ik hierop gewezen bij enquêtes - nooit meer iets over gehoord. Spreek OOK mensen in Rustenburg aan, betrek Rustenburg erbij!	Het klopt dat zowel het wijkperspectief als het omgevingsprogramma gericht zijn op doelen om de wijk Liendert en haar inwoners te ondersteunen en de leefbaarheid te verbeteren. Natuurlijk maken 'Rustenburgers' ook gebruik van de voorzieningen en het groen in Liendert en hebben we tijdens de tour door de wijk ook de betrokkenheid van inwoners uit Rustenburg gehoord en gemerkt. Daarom gaan we de communicatie naar Liendert en Rustenburg verbeteren. Zichtbaar maken welke activiteiten er zijn voor inwoners uit beide wijken. Bijvoorbeeld door het uitbrengen van een wijkkrant Liendert Rustenburg die huis aan huis in beide wijken zal worden verspreid. Door het plaatsen van activiteiten op de website www.liendert-rustenburg.nl en door het plaatsen van mobiele informatieborden in Liendert die voor de inwoners uit Rustenburg ook zorgen voor meer overzicht. Daarnaast zal er in 2025, samen met partners en inwoners, een buurtplan voor Rustenburg worden opgesteld, waarin de prioriteiten voor deze buurt centraal staan. We nemen graag met u contact op om te horen welke ideeën hiervoor bij u zijn.
2	De school De Wijde wereld geeft dagelijks parkeeroverlast van ouders die hun kinderen naar school brengen. Een soort kiss en ride zone zou mooi zijn. Wordt dit meegenomen in de herinrichting van de Wiekslag? Blijven de muurtjes bij de garageboxen aan de Wiekslag tee hoogte van 357 gehandhaafd bij de herontwikkeling? Is er al een tijdspad/planning bekend qua Wiekslag herinrichting?	Bedankt voor dit signaal. We nemen de zorgen om parkeeroverlast tijdens haal- en breng momenten mee in herinrichting. In deze fase is er nog geen ontwerp voor de openbare ruimte gemaakt. Deze punten zullen afgewogen worden tijdens het ontwerptraject in 2025. We betrekken u graag bij dit ontwerptraject. Ook andere bewoners kunnen tijdens informatiemomenten en participatiebijeenkomsten die zullen worden georganiseerd nog input geven op het concrete ontwerp. Een uitvoeringsplanning is nog niet gemaakt, maar uitvoering zal niet voor 2027 starten.

3	<p>Je kan voor miljoenen investeren... maar de mentaliteit in de wijk krijg je niet veranderd.</p>	<p>De openbare ruimte is verouderd. Bij de vernieuwing wordt ruimte geboden aan nieuwe opgaven en wensen voor de stad. Daar probeert de gemeente zo goed mogelijk rekening mee te houden: we proberen kwaliteiten te versterken, kansen te benutten en mogelijkheden te bieden. De mentaliteit van mensen zal niet vanzelfsprekend veranderen door een nieuw ontwerp van een buurt of wijk. We gaan graag met u in gesprek om met u te verkennen wat volgens u de gewenste mentaliteit is en wat daaraan zal bijdragen.</p>
4	<p>Ik kom zojuist terug van de inloopavond over het parkeerbeleid dat gevoerd wordt in Liendert. 75% van Amersfoort is het niet eens met dit beleid, toch wordt het uitgevoerd. Ook in mijn wijk en persoonlijke situatie beschouw ik het als onnodig en zie ik er de voordelen niet van in.</p> <p>Gezien het ons wordt opgedrongen, wil ik wel graag weten waar ik aan toe ben. Laat ik beginnen met iets positiefs: Het parkeerbeleid is alleen in de ochtend, hiermee is de impact voor onze wijk beperkt. Vraag is alleen: wat zijn de kosten voor bezoekers? Ik neem aan dat deze ook laag zijn en niet tarieven volgen van het stadscentrum.</p> <p>Waar ik vervolgens woedend van wordt, is de concrete uitwerking voor de wijk Liendert. Als bewoner aan de trekvogelweg zie ik elke dag auto's langs scheuren met snelheden van ruim boven de 50 km/u. In plaats van parkeerbeleid, hebben wij behoefte aan handhaving!</p> <p>Ik hoopte dat hier wat aan gedaan zou worden, maar de ellende wordt groter. De gemeente is voornemens de Wiekslag autoluw te maken. Dit vergroot de druk alleen maar op de Trekvogelweg.</p> <p>Vervolgens zie ik dat het grasveld langs de trekvogelweg en aan de wulpstraat is ingepland als parkeerplaats. Een van de weinige open stukken groen, worden vergrijsd. Bovendien kunnen wij als bewoners van de trekvogelweg dus nog meer verkeersdrukte verwachten. Rond de spits is het al lastig om Liendert uit te komen. In plaats van dat het de leefbaarheid vergroot zorgt dit juist voor overlast, vervuiling, verkeersdrukte en minder veiligheid. Het ziet ernaar uit dat ik en mijn medebewoners het kind van de rekening worden.</p> <p>Alle ambities om te handhaven, 30 km/u wijken in te richten zijn mooi, maar moeten ook waargemaakt worden in de praktijk. Ik zie dat handhaven op snelheid nu al problematisch is in onze wijk. Ik heb er weinig fiducia in dat dit goed gaat komen na invoering van het parkeerbeleid.</p> <p>Vervolgens zie ik dat her en der in en om Liendert (waaronder het waterwingebied) plekken zijn aangewezen voor de zogenaamde hubs. Ik ben me er van bewust dat dit allesbehalve concreet is, maar mocht dit wel gebeuren dan wordt Liendert naar mijn idee het verkeersafvoerputje van Amersfoort. De verdere invulling en aansluiting op deze hubs is volledig onduidelijk, de vraag is dan ook of dit wishfull thinking is of daadwerkelijk haalbaar.</p> <p>Het parkeerbeleid wordt gepresenteerd als een manier om Amersfoort leefbaar, groen en duurzaam te maken. In het geval van Liendert lijkt het erop dat mijn directe omgeving drukker, viezer en grijzer wordt. Het zal misschien voor andere straten iets opleveren, maar wij zitten met de gebakken peren.</p> <p>Het meest vervelende is nog wel, dat wij als bewoners voor een voldongen feit staan, maar nog geen idee hebben waar we aan toe zijn en wat wij ervoor terugkrijgen en in hoeverre al die mooie ambities daadwerkelijk waargemaakt worden.</p>	<p>Parkeerbeleid Liendert Het nieuwe parkeerbeleid zal leiden tot een nieuwe parkeerregeling voor de verschillende wijken, welke de gehele dag en jaarrond van toepassing zal zijn. Hoe dit er precies voor Liendert en Rustenburg uit zal gaan zien wordt verder uitgewerkt. Of het vergunningparkeren in Liendert alleen in de ochtend zal gelden is op dit moment nog niet duidelijk.</p> <p>30-km/uur en handhaving Bijna de hele stad en dus ook Liendert wordt ingericht als 30 kilometer/uur gebied. Om te zorgen dat er ook echt 30 km/uur wordt gereden, zorgen we voor een combinatie van een passende inrichting met snelheidsremmende maatregelen en handhaving.</p> <p>'Autoluwe' Wiekslag De Wiekslag wordt ingericht voor fietser en voetgangers en is bereikbaar voor bestemmingsverkeer. Met de herinrichting van de Wiekslag wordt het doorgaande en kruisende autoverkeer van de Wiekslag afgehaald, zodat deze rustiger wordt en beter ingericht kan worden voor langzaam verkeer, ontmoeting en groen.</p> <p>Door het autoluw maken van de Wiekslag wordt het op de Zangvogelweg en Trekvogelweg inderdaad iets drukker. Deze twee wegen worden daarom heringericht als gebiedsontsluitingsweg 30 km/uur. Na de herinrichting zullen er geen auto's meer op de weg parkeren, maar in parkeervakken. Op de rijbaan zullen fietsstroken worden aangebracht. De totale breedte van de wegen inclusief fietsstroken en parkeerstroken wordt iets breder dan nu, zodat bussen, (vracht)auto's en fietsers elkaar goed en veilig kunnen passeren, anderzijds worden er plateaus en plaatselijke versmallingen gemaakt om de snelheid te remmen en goede oversteken voor voetgangers te maken.</p> <p>Parkeren Wulpstraat Een deel van het parkeren dat van de Wiekslag af moet kan gecompenseerd worden in een kleine strook groen. Om ruimte te maken voor een groene inrichting op de Wiekslag wordt een deel van de parkeerplaatsen rond het Vogelplein verwijderd. Ter hoogte van de Wulpstraat kan het langsparkeren en het naastgelegen trottoir worden vervangen door haaksparkeren, zodat de bestaande parkeercapaciteit hier, om de hoek van de voorzieningen, uitgebreid kan worden, terwijl er nauwelijks groen verloren gaat.</p> <p>De markering P op de kaart in het omgevingsprogramma betreft een reservering voor een eventuele parkeerhub in de toekomst.</p> <p>In principe maakt alleen bestemmingsverkeer gebruik van een dergelijke parkeerhub. Het zou dan niet zozeer gaan om meer, als wel om meer geconcentreerd parkeren en verkeer gaan. Als daadwerkelijke een parkeervoorziening gerealiseerd zou gaan worden, zou de impact ervan op de omgeving moeten worden bekeken alsmede of er maatregelen genomen zouden moeten worden voor een zorgvuldige inpassing ervan.</p> <p>Verbetering/verslechtering</p>

		<p>Het is zeker niet de insteek om sommige straten 'drukker, viezer en grijzer' te maken, zodat op andere plekken de kwaliteit verbeterd kan worden. In principe geldt de huidige situatie als vertrekpunt. Een bestaande ontsluitingsweg wordt opnieuw ingericht en op de huidige (actuele) situatie ingericht. Dit vraagt soms om het anders organiseren van het parkeren of het groen, het maken van goede oversteken en in een enkel geval om een verbreding van de weg.</p> <p>U bent meer dan welkom om hier met de gemeente in de toekomst over mee te praten.</p>
5	<p>In de doelomschrijving (verband stedelijk en dagelijkse praktijk = realiteit, wensen bewoners zelf) staat het beter bij elkaar brengen centraal. U gaat uit van slechts een geschetst beeld waarbij wijkperspectief vastgesteld plan van aanpak. Ik mis hierbij:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ervaringen uit het verleden ten gunste (voortuitgang) en zaken die niet liepen + evaluatie punten analyses Ervaringen met de hoogbouw Liendert en Hogekwartier, zowel sociaal als fysiek – parkeer en openbare ruimte Parkeerbeleid voor de hele stad. Deze wordt apart behandeld en mist daardoor de connectie met de voorgestane verandering en in de openbare ruimte. Ik mis de reeds beloofde evaluatie groenbeheerplan waterwingebied. <p>Het omgevingsprogramma gaat in op uitspraken WP</p> <ul style="list-style-type: none"> Vergroening van de wijk Aandacht jeugd Geclusterde voorzieningen Ruimte voor ontmoeting <p>Jammer is dat hierbij Rustenburg niet bij werd betrokken. De wijk heeft zelf geen voorzieningen dan sporthal en scholen, waar Liendert ook gebruik van maakt. Visa versa maakt Rustenburg gebruik van de voorzieningen in Liendert. Daar zou juist ook ruimtelijke aandacht voor moeten zijn. Niet alleen de gezamenlijke groen ruimte van het waterwingebied maar zeker ook de verkeersbewegingen en parkeerbeleid. Dat zie ik als een grote omissie in dit plan.</p> <ol style="list-style-type: none"> Geclusterde voorzieningen vraagt om parkeerbeleid Versterken van ruimtelijk ontmoeten neemt mogelijk ook ongewenste vervoersproblemen mee: fietsen door het park/parkeren van fietsen en auto's buiten de wijk. Daar wordt niet op uitgezoomd. <p>Bovendien is de grens waar het betreft niet het waterwingebied op de bijgeleverde kaart zeer onduidelijk. De pijlen suggereren dat het waterwingebied slechts onder Liendert valt en of dit dus al meegenomen wordt in het wijkomgevingsprogramma zonder uitspraak (Rustenburg/waterwingebied Document evaluatie groen beheerplan) en die omgevings> van 2030-2040. Toetsing wordt summier genoemd. Aannamen zijn er wel, echter ontbreekt het aan data om de aannamen te toetsen op hun haalbaarheid en realisatie en daarop mogelijkheden om tijdig aanpassingen te doen. Het is en blijft zo een dood strategisch document en staat daarmee haaks op het voornemen of opdracht iedereen gelijke kansen te bieden en mensen structureel serieus te nemen. Gezien er nu al afgeweken wordt van evaluatie groenbeheerplan waterwingebied parkeervisie denk ik dat nog onvoldoende punten mee zijn genomen. Dat geldt mi ook voor de noden van de wijk(en) sociaal en fysiek. Ook hier mis ik de evaluatie op reeds jaren in gang gezette doelen en haalbaarheid ook hier weer aannamen die sinds jaar en dag onvoldoende zijn doorgerekend. Opgelost! Een scherpe analyse en oplossing zou mooi zijn.</p>	<p>Het omgevingsprogramma Wij-Liendert is niet bedoeld om afgeronde ontwikkelingen te evalueren. De opgedane kennis en ervaringen zijn meegenomen in de gemaakte keuzes. Het evalueren van het groenbeheerplan en het realiseren van een nieuw groenbeheerplan vallen buiten dit omgevingsprogramma.</p> <p>Voor wat betreft de invulling van het parkeerbeleid, dit loopt de komende jaren in ontwerp en uitvoering mee met ontwerptraject voor de openbare ruimte.</p> <p>We zijn bezig met het actualiseren van het huidige beheerplan van het Waterwingebied, waarbij de Vrienden nauw betrokken zijn. Op eventuele pijnpunten worden bewoners op 19 en 23 oktober bevestigd, zodat zij hun reacties kunnen geven. Een voorbeeld hiervan is het fietsen door het waterwingebied.</p> <p>De groei van groen in stedelijke gebieden is essentieel om het gebruik van auto's te verminderen en het klimaat te verbeteren. Verstedelijking heeft geleid tot een hogere bevolkingsdichtheid op kleinere oppervlakken, wat de vraag naar toegankelijke groene ruimtes zoals parken vergroot. Deze groene ruimtes stellen bewoners in staat om van de buitenlucht te genieten zonder afhankelijk te zijn van hun auto. Dit bevordert niet alleen de gezondheid, maar helpt ook om de CO2-uitstoot te verlagen en klimaatverandering tegen te gaan.</p> <p>Duurzame opties, zoals de vergroening van straten, stimuleren een actieve levensstijl en moedigen mensen aan om de auto thuis te laten. Dit leidt tot een betere luchtkwaliteit, een vermindering van het stedelijk hitte-eiland effect en heeft een positieve impact op het milieu. Investeren in deze groene voorzieningen zorgt ervoor dat de stad gezonder en leefbaarder wordt en versterkt de sociale cohesie. Het is echter belangrijk dat de effecten op de leefomgeving eerst goed onderzocht worden.</p> <p>Het klopt dat zowel het wijkperspectief als het omgevingsprogramma gericht zijn op doelen om de wijk Liendert en haar inwoners te ondersteunen en de leefbaarheid te verbeteren. Natuurlijk maken 'Rustenburgers' ook gebruik van de voorzieningen en het groen in Liendert en hebben we tijdens de tour door de wijk ook de betrokkenheid van inwoners uit Rustenburg gehoord en gemerkt. Daarom gaan we de communicatie naar Liendert en Rustenburg verbeteren. Zichtbaar maken welke activiteiten er zijn voor inwoners uit beide wijken. Bijvoorbeeld door het uitbrengen van een wijkkrant Liendert Rustenburg die huis aan huis in beide wijken zal worden verspreid. Door het plaatsen van activiteiten op de website www.liendert-rustenburg.nl en door het plaatsen van mobiele informatieborden in Liendert die voor de inwoners uit Rustenburg ook zorgen voor meer overzicht.</p>
6	<p>Naar aanleiding van de info middag op 2 juli in Madiba ,Liendertseweg.</p> <ol style="list-style-type: none"> Voorkomen dat de liendertsedreef een sluiproute wordt voor de nieuw te bouwen appartement in de kop van Liendert.(i.v.m. de veiligheid) Twee bomen vervangen die tijdens een storm verloren zijn gegaan. Dit betreft de plek tussen appartementengebouw "de Zilvermeeuw" (Liendertseweg) en scholengemeenschap "Het hoge Land" 	<ol style="list-style-type: none"> We hebben uw zorgen gedeeld met de projectontwikkelaar. Zij zijn verantwoordelijk voor een veilige situatie tijdens de bouw. Het al dan niet planten van nieuwe bomen wordt meegenomen in het ontwerptraject. De boom aan de Liendertsedreef heeft een goede groeiplaats meegekregen. Wij delen uw zorg met de aannemer. Bedankt voor de melding, het bruggetje is inmiddels verbeterd.

	<p>Dit i.p.v. de plek aan de liendertsedreef waar nu een nieuwe boom geplaatst zal worden. (Deze plek is slecht gekozen omdat de eventueel nieuw te plaatsen boom geen groeirimte heeft)</p> <p>3. Loopbruggetje langs het kanaal (bij appartementen gebouw "Hier") is een plank niet veilig genoeg meer. Tevens is dit bruggetje erg glad.</p> <p>We zijn blij met de plannen om de wijk Liendert op te knappen.</p>	
7	<p>Zienswijze met betrekking tot het tienjarenplan 'Wij Liendert'</p> <p>3. Mooie ambities maar ik vond de inspanningen weinig concreet.</p> <p>3.2. Hier zijn de inspanningen veel concreter maar erger dan de kwaal.</p> <p>3.2.1.1 i.c.m. 3.2.1.2 kan alleen maar betekenen toevoegen van nog meer woningen.</p> <p>Liendert is al de dichtstbevolkte wijk dus meer woningen toevoegen verergert dit feit.</p> <p>Nog even los van de vraag hoe 75% koopwoningen in het betaalbare segment (wat is dat, en wat heeft 25% onbetaalbaar voor zin?) Liendert gaat helpen. Als je zelf al constateert dat de meeste kinderen van de woningbezitters buiten de wijk een school bezoekt hoe en waar gaat deze groep ons dan ontmoeten en versterken. Ik begrijp het belang van deze inspanning maar heb oprecht mijn twijfels over de uitwerking er van. Het benoemen van herontwikkeling is op een geweldloze en eufemistische manier communiceren over sloop en nieuwbouw. Een bepaalde vorm van gentrificatie ligt hier op de loer als niet duidelijk is wie de nieuw te bouwen huur en/of koopwoningen gaan bewonen en of er al bedacht is waar de bewoners van de te slopen woningen mogen gaan wonen.</p> <p>Wat dat betreft is terughoudendheid t.o.v. verkoop van corporatiewoningen terecht. Dat er een groot tekort is aan sociale huurwoningen behoeft geen uitleg, maar of elke wijk op een eerlijke manier bijdraagt dit probleem op te lossen wordt niet onderbouwd.</p> <p>De in de prestatieafspraken met de woningcorporaties afgesproken werklijn m.b.t. de schimmelproblematiek zijn mogelijk interessant maar nergens terug te vinden.</p> <p>3.2.1.5. De regeling 'groot naar beter' betekent in de praktijk 'goedkoop naar duurder' hetgeen de doorstroming niet op gang gaat helpen.</p> <p>3.2.2. Leefbaarheid is een breed begrip maar mijns inziens wel een gevolg van 'hoe' en met wie men leeft en vrijwel altijd ook direct terug te zien in de openbare ruimte die naast de bewoners, ook vaak door gemeente en corporatie wordt veronachtzaamd. (broken window theorie)</p> <p>3.3.2.1. Het verbinden van het groen tussen Valleikanaal en waterwingebied op vijf locaties. Mooie ambitie ook weer maar is slechts op twee plaatsen realistisch te verwezenlijken.</p> <p>Vooraf over deze punten waar ik de meeste vraagtekens bij heb maar ook over de andere, zou ik graag eens van gedachte wisselen met programma en beleidsmakers ervan.</p>	<p>Het verband tussen bevolkingsdichtheid en leefbaarheid is niet eenduidig. Meer bewoners betekent bijvoorbeeld ook meer draagkracht voor voorzieningen in de wijk. Wel staat de samenredzaamheid in buurten van Liendert onder druk door een grote hoeveelheid sociale woningen en weinig sociale cohesie. Hierdoor verhuizen bewoners snel weer door en bouwen weinig netwerk op.</p> <p>Het tegengaan van een concentratie van kwetsbare bewoners kan door met nieuwbouw betaalbare koopwoningen toe te voegen. Dit woningaanbod geeft meer kansen aan huishoudens die binnen de wijk een stap willen maken naar een koopwoning.</p> <p>Sloop-nieuwbouw wordt alleen overwogen als de kwaliteit van sociale woningen onvoldoende is. Herontwikkeling heeft dan als doel om de kwaliteit van de woningvoorraad te verbeteren en bij te dragen aan een mix van woningen die past bij de vraag vanuit de wijk en bewoners. Gezien het hoge aandeel sociale huur in Liendert ligt de nadruk van het nieuwe programma niet op sociale woningen.</p> <p>Over problematiek omtrent schimmel, vocht en tocht maakt de gemeente prestatieafspraken met de corporaties. Deze afspraken gelden voor de hele gemeente dus daar gaat het Omgevingsprogramma Liendert niet op in.</p> <p>De regeling 'van groot naar beter' kan soms hogere woonlasten tot gevolg hebben voor de bewoner(s). Desondanks lijkt de regeling zijn vruchten af te werpen: Raadsinformatiebrief.</p> <p>We hebben paragraaf 3.2.1 aangepast op basis van uw – en vergelijkbare - reactie.</p> <p>3.3.2.1. Groene verbindingen</p> <p>Het verbinden van het groen tussen Valleikanaal en Waterwingebied op vijf locaties ziet gemeente ook als een mooie ambitie. Of dit realistisch is, is afhankelijk wat je eronder verstaat. Het is waar dat dit geen zuiver aaneengesloten groene verbindingen zijn, zonder dat hier wegen of paden doorheen lopen, of dat deze soms op plekken erg smal zijn om als feitelijk leefgebied te dienen. Tegelijkertijd hoeft dit ook niet letterlijk zo te zijn.</p> <p>De uiteindelijke inrichting van de groene verbindingen verschilt, afhankelijk van de ligging in de wijkstructuur, de problematiek en de kansen ter plaatse. Zo is in de ene verbinding meer ruimte nodig voor wateropvang, in de andere meer ruimte nodig voor een meer diverse beplanting. Op sommige plekken liggen kansen voor verbetering van het leefgebied van bepaalde planten of dieren.</p> <p>De functie als verplaatsingsgebied voor mensen (voetgangers) en dieren staat altijd voorop. Dit betekent dat deze verbindingen altijd worden aangeplant met (voldoende) bomen, zodat ze werken als koele routes door de stad en dat waar nodig voldoende beschutting en oversteekvoorzieningen worden aangelegd voor dieren, zodat leefgebieden met elkaar worden verbonden en uitgebreid met bestaande stukken groen in de wijk.</p>

		We hebben reeds een afspraak gemaakt om met uw organisatie om hierover verder van gedachten te wisselen.
8	Groenvoorziening bij Immanuel Kerk eventueel offeren voor parkeerruimte.	Deze locatie staat vermeld als zoeklocatie voor een parkeerhub in de toekomst. Of deze locatie hiervoor gebruikt zal worden is nog onbekend. Langs de Wulpstraat zal het trottoir met langsparkeren worden vervangen voor haaksparkeren zodat er langs de Wiekslag bij de voorzieningen aan het Vogelplein meer ruimte ontstaat voor langzaam verkeer, ontmoeting en groen; dit wordt in het ontwerptraject in 2025 meegenomen
9	Nieuwe speelplek Zwaluwenstraat (bij de buitenkast)	De buitenruimte rond de buitenkast wordt heringericht en de speelplek vernieuwd. Dit zal echter niet eerder dan 2025 gebeuren. Het precieze ontwerp wordt in samenspraak met inwoners en Portaal gemaakt. De vrijwilligers van de buitenkast en de kinderen worden hier uiteraard bij betrokken.
10	Wiekslag autoluw maken. Mijn zorg? Waar gaan de auto's rijden naar de winkels en scholen wanneer de Wiekslag autoluw is? Mijn zorg is dat er meer verkeer gaat door de zijstraten als de Vinkenbaan, Putterstraat et cetera. Deze straten zijn niet hierop (woord onleesbaar, ingericht?) en maakt het minder veilig.	<p>De Wiekslag wordt ingericht voor bestemmingsverkeer van alle gebruikers van de wijk. Met de herinrichting van de Wiekslag wordt het doorgaande en kruisende autoverkeer voorkomen, zodat deze rustiger wordt en beter ingericht kan worden voor langzaam verkeer, ontmoeting en groen.</p> <p>Dit vergroot de verkeersdruk op omliggende wegen enigszins. De Zangvogelweg en Trekvogelweg worden daarom vernieuwd en heringericht als Gebieds Ontsluitings Weg 30 km/uur. Winkels en voorzieningen blijven bereikbaar voor alle verkeer. Deze voorzieningen blijven voor auto's en logistiek verkeer bovendien bereikbaar vanaf de bestaande gebiedsontsluitingswegen Liendertseweg, Van Randwijcklaan, Lageweg (en aan de rand van de wijk Hogeweg). De ontsluiting van de Zonneparel wordt sterk verbeterd voor het langzaamverkeer (voetgangers en fietsers) via de langzaamverkeerstroute door de wijk. Daarnaast blijft deze vanaf alle drie de zijden bereikbaar voor het autoverkeer.</p>
11	Snelheidsbeperking van de Van Randwijcklaan is 30 kilometer per uur. Fietsoversteek Van Randwijcklaan onveilig. Waterwingebied veel fietsers over voetpaden. Vergeet Rustenburg niet! Clusteren van voorzieningen.	<p>De van Randwijcklaan is de belangrijkste ontsluiting van Rustenburg en is een aantal jaren geleden opnieuw ingericht. Dit betekent dat een grootschalige herinrichting uitblijft, maar dat de oversteken, met name die bij de Wiekslag worden verbeterd voor voetgangers en fietsers.</p> <p>De Van Randwijcklaan wordt straks, net als de rest van de straten in Liendert een straat waar je maximaal 30 km/uur mag rijden. De snelheidsremmende maatregelen worden meegenomen in het ontwerp van de openbare ruimte.</p>
12	Graag brug (voetgangers) over de Hogeweg langs Valleikanaal.	Recreatieve verbinding langs het Valleikanaal wordt door veel mensen gezien als een goede verbetering van het recreatieve netwerk van de stad. Een dergelijke verbinding is echter niet toegankelijkheid voor mindervaliden, omdat dit meer ruimte vraagt dan ter plaatse beschikbaar is. Om die reden is besloten om de brug vooralsnog niet uit te voeren.
13	Te hard rijden Trekvogelweg. Doe er wat aan: kinderveilig en zebrapaden. Platanen in de straat (Trekvogel) à verkoelend en veiliger gevoel. Goede sfeer uitstraling. Rol van Wijkteam bij burencollic: weinig effect, als wijkteam er niets mee kan, dan moeten ze het goed overdragen – communicatie tussen bijvoorbeeld politie en boa's kan beter. Woonoverlast: er kan pas actie worden ondernomen nadat het mis gaat, dat moet veranderen.	<p>De inrichting van de Trekvogelweg wordt meegenomen in het ontwerptraject. Eventuele snelheidsremmende maatregelen (zoals plateaus en wegvernauwingen ter plaatse van groenverbindingen en voetgangersoversteken) en bomen maken hier onderdeel van uit.</p> <p>De gemeente herkent de noodzaak om effectief samen te werken tussen diverse partners in de wijk. We investeren hier ook in via o.a. extra capaciteit voor de buurtwerker om de leefbaarheid in buurten te verstevigen. Samen met de woningbouwcoöperaties investeren we ook in het verwelkomen en verbinden van nieuwe inwoners aan de buurt.</p> <p>Daarnaast is er op basis van uw reactie extra maatregelen voorgesteld op het gebied van veiligheid en de aanpak woonoverlast (zie paragraaf 3.1.3)</p>

14	<p>Niet meer woningen in de wijk bouwen. De nieuwe torenflats worden al voldoende ingenomen door kopers. De verhouding sociaal/koop zijn dus al veranderd. Stoppen met verkoop van sociale huurwoningen. Deze worden vaak verkocht aan éénpersoonshuishoudens of als beleggingsprojecten met hoge huren. Graag een jongere uit Liendert in de jongerenraad. Meer éénrichtingsverkeer in de wijk.</p>	<p>Amersfoort heeft een nieuwbouwpoging, die we vooral binnen de bestaande stad willen realiseren. In Liendert zijn enkele geschikte locaties voor woningbouw, waarbij ook kansen liggen om de wijk te verbeteren. Liendert valt op in Amersfoort door de grotere hoeveelheid sociale huurwoningen, de verhouding koop en huur blijft min of meer constant. Door nieuwe woningen toe te voegen maken bewoners van Liendert meer kans om binnen de wijk een nieuwe stap te maken. Vooral betaalbare koopwoningen zijn daarvoor nodig. Daarnaast helpt nieuwbouw van sociale woningen om de kwaliteit van de sociale woningvoorraad te verbeteren.</p> <p>We delen de mening dat het wenselijk is om een jongere uit Liendert vertegenwoordigd te zien in de jongerenraad. Het is aan de jongerenraad zelf om te zorgen voor een goede vertegenwoordiging. De vraag is wel aan hen doorgegeven.</p> <p>We onderzoeken goed per straat of het in de verkeerscirculatie mogelijk en wenselijk is om eenrichting te maken.</p>
15	<ul style="list-style-type: none"> • Plan voor de Wiekslag is geweldig! • Meer groen (vooral in de vorm van natuur niet per se parkachtig) is een fantastisch idee. • Wijkcentra, Vogelplein, ontmoetingskansen: zeker doen. Taal en ontmoeten: mag ik komen voorlezen op regelmatige basis? Dat kan ik (volgens anderen) heel erg goed, doe ik ook al jaren drie keer per week op het seminarie in de stad, voor ouderen. • <i>Minder parkeren, bijvoorbeeld op de stoepen van de Ganzenstraat. Meer parkeerhubs.</i> • Meer plekjes om iets te drinken (geen dure voorzieningen maar gewoon koffie en thee) met elkaar, gezellig eettentje voor een gezonde hap, vaker samen eten. • Goede fietsstallingen in de wijk door meer 'fietsnieten' te plaatsen en minder autoplekken à stimuleren van fietsverplaatsingen in plaats van autobewegingen bij de winkels. • Meer ontmoetingsplekken zoals bijvoorbeeld bij de speelgoedkasten Zwaluwenstraat/De Liendert en bij de Horsten door bankjes/tafels te plaatsen. Het fantastische van het Wijkfeest op 22 juni was dat er ontmoetingen plaatsvonden, gesprekken waren tussen bewoners en niet alleen tussen groepen die elkaar vaker treffen. • Het zou zo heerlijk zijn als er gelegenheden/plekken zouden zijn om even aan te schuiven in het openbaar. De drempel moet lager, denk ik. • Het 'ringplan' (Trekvogel/Lageweg/Zangvogel/Liendertseweg) klinkt echt heel fijn, maar hoe leuk wordt dat voor de mensen die daar wonen? De dertigkilometerzone moet wel heel duidelijk worden... Er wordt daar gescheurd (horen wij op de Gaus, hoorde ik van iemand van de Lageweg)! • Leuk: werk bieden aan jongeren uit de wijk. Zijn die winkeltjes in de (woord onleesbaar) goed te vinden? Er staan ook daar veel auto's voor... <p>Nou ja, jullie zijn fantastisch bezig. We zijn dol op Liendert en dragen graag bij. Alleen al door zo enthousiast te zijn (denk ik wel eens).</p> <p>P.S. Te gek wijkfeest, echt vreselijk leuk, op het geluid na; het was bijna onmogelijk om elkaar te verstaan vanwege het volume van de muziek. Het ging toch om de zéér waardevolle ontmoeting?</p>	<p>Dank voor de betrokken en enthousiaste inbreng. De genoemde wensen worden meegenomen bij de uitwerking van de plannen. Laagdrempelige en uitnodigende ontmoetingsplekken voor een kopje thee vallen daar ook onder. Binnen Kansrijk Liendert pakken we dit o.a. aan in de maatregel Allemaal taal, een Huis van de Wijk en Versterken van informele steun en verbondenheid. Het meedoen en ontmoeten van elkaar is een belangrijke pijler in de aanpak. Dit geldt zeker ook voor het aanbod voor de jeugd waarbij we hen kansen willen bieden en ook voor hen werkgelegenheid in de wijk willen stimuleren met het inzetten op de wijk economie.</p> <p>Ten aanzien van de punten die u aanstipt aangaande de herinrichting van de openbare ruimte, uw punten worden afgewogen tijdens het ontwerptraject in 2025. U kunt uw mening inbrengen tijdens participatieavonden en informatiemomenten, waarvoor we u graag t.z.t. uitnodigen.</p> <p>We investeren in de wijk economie zodat er kansen ontstaan voor jongeren en volwassenen om in de wijk te werken.</p>
16	<p>Ik ben een bewoner van de wijk Liendert (Zuid) en schrijf deze zienswijze om mijn bezwaren tegen het ontwerp omgevingsprogramma Liendert van 13 februari 2024 te delen. Het is essentieel dat de stem van de bewoners wordt gehoord, vooral omdat de betrokkenheid in onze wijk relatief laag is en niet iedereen even welbespraakt kan opkomen voor onze belangen. Daarom vraag ik u deze zienswijze serieus te nemen.</p> <p>Samenvatting Mijn bezwaar is in essentie dat het programma zich voornamelijk richt op het oplossen en beperken van de gevolgen van bestaande problemen in plaats van de oorzaken aan te pakken. Bovendien wijkt het programma</p>	<p>Bedankt voor de heldere analyse van de woonopgave in relatie tot de draagkracht van de wijk. De spanning die u beschrijft tussen de kansen om te investeren in sociale woningbouw (een meer stedelijk belang) en de leefbaarheid van de wijk is herkenbaar. Daarom staat in het omgevingsprogramma op pagina 22 dat de keuze inderdaad vraagt om meer zorg en ondersteuning om te voorkomen dat de leefbaarheid vermindert.</p> <p>U hebt ons erop terechtgewezen dat het omgevingsprogramma zichzelf tegensprekt door tegengestelde doelen te formuleren. Daarom hebben we het subdoel: vernieuwen en uitbreiden van de sociale woningvoorraad vervangen door: verkleinen van aandeel</p>

op cruciale punten af van de adviezen uit het wijkperspectief van 2021. Hierdoor zijn veel initiatieven gericht op de korte termijn en blijven de fundamentele problemen onopgelost.

Inleiding

In zijn algemeenheid zie ik het omgevingsprogramma als een goede poging om de leefbaarheid van de wijk Liendert te verbeteren. Het is duidelijk dat er vanuit positieve intenties is gewerkt en dat er veel energie is gestoken in het schrijven en onderzoeken.

In grote lijnen kan ik mij vinden in de actieven op de gebieden leefbaarheid, openbare ruimte en het ondernemersklimaat. Ook kan ik me vinden in de (veelbelovende) doelen.

En ik ben blij dat er wordt gewerkt vanuit wetenschappelijk onderbouwde factoren die bijdragen aan kansrijk, veilig en gezond leven. Zoals sociale steun, sociale verbondenheid, sociale cohesie en sociale participatie.

Ondanks deze positieve aspecten maak ik bezwaar op het programma. Omdat er, ondanks alle oprechte inspanningen, op de kern van het probleem keuzes worden gemaakt die een negatief effect hebben op de wijk en haar inwoners. Keuzes die niet overeenstemmen met de veelbelovende doelen en wetenschappelijk onderbouwde factoren. Ik zal dit bezwaar toelichten.

Gegevens

In zowel het wijkperspectief alsook in het omgevingsprogramma wordt het tekort aan sociale cohesie als een belangrijke oorzaak van de problemen in Liendert gezien.

Bij sociale cohesie speelt de verhouding tussen kansrijke en kansarme inwoners een belangrijke rol. En die wordt in Liendert als problematisch gezien. Niet gek als je naar de cijfers kijkt: In Amersfoort is het percentage sociale huur 29%. In Liendert is dat 47% en in Liendert-Zuid 58%. Bijna het dubbele van Amersfoort.

Een andere belangrijke oorzaak van het gebrek aan sociale cohesie is de mate van sociale betrokkenheid en sociale controle. Ook de oorzaak hiervan is in de cijfers makkelijk terug te vinden: De woondichtheid van Amersfoort is 11 woningen per Ha. In Liendert is dit 37 per Ha en in Liendert-Zuid (waar het volgende bouwproject – Zwaluwenstraat – in de pijplijn zit) is de woondichtheid 57 woningen per hectare. Het vijfvoudige van Amersfoort.

Waar we vroeger in onze dorpjes precies wisten wie de vader en moeder waren van de belhamels in de buurt, heb ik (en al helemaal na de bouw van het Hogekwartier) geen idee waar de ‘rotjochies’ wonen. De hoge woondichtheid zorgt voor anonimiteit.

En daarnaast is er een algemeen geldende wet: ‘hoe massaler mensen op elkaar zitten, hoe minder verantwoordelijk ze zich voelen voor het geheel’. En dus ook hoe minder verbinding mensen ervaren met de wijk en de medebewoners.

De hoge percentages sociale huur en de hoge woondichtheid in Liendert dragen bij aan een gebrek aan sociale cohesie. Ze vergroten de anonimiteit onder bewoners en verminderen de sociale betrokkenheid en controle. Deze factoren liggen ten grondslag aan de problemen van Liendert.

Visie

Tot zover de gegevens die de kern van het probleem inzichtelijk maken. In het volgende gedeelte belicht ik vanuit de visie van het omgevingsprogramma mijn bezwaren.

Uit het omgevingsprogramma: *“Het wijkperspectief is in februari 2022 vastgesteld door de gemeenteraad, waarbij de raad opdracht heeft gegeven om e.e.a. uit te werken in een concreet Plan van Aanpak. We hebben ervoor gekozen dit te maken in de vorm van een omgevingsprogramma. Een belangrijke rode lijn in het wijkperspectief is dat we iedereen in de stad gelijke kansen willen geven. Het vraagt lef van de overheid om juist niet in iedere wijk dezelfde inzet te plegen, maar om per wijk te beoordelen wat er voor nodig is om de kansen van bewoners in Liendert serieus en structureel te verbeteren.” (ontwerp omgevingsprogramma Liendert – H1, pag 5.)*

Bezwaar 1

Je zou verwachten dat als de gemeente inderdaad ‘iedereen in de stad gelijke kansen wil geven’, en ‘per wijk beoordeelt wat ervoor nodig is om de kansen van bewoners in Liendert serieus en structureel te verbeteren,’ er stevig ingegrepen wordt op de

sociale huurwoningen. Dit is een koerswijziging ten opzichte van de eerdere richting, waarbij het geluid van de wijk meer wordt gehoord. Het omgevingsprogramma sluit zo beter aan bij het principe dat ongelijke kansen ook ongelijk ingrijpen betekent, waarbij het stadsbelang niet automatisch voorgaat.

We herkennen dat het aantal mensen in een kwetsbare positie niet bijdraagt aan de leefbaarheid en samenredzaamheid in Liendert. Een negatief effect van woondichtheid op leefbaarheid herkennen we niet. Nieuwbouw kan juist zorgen voor een beter passend woningaanbod en de draagkracht voor voorzieningen in de wijk op peil houden. Aandacht voor voldoende groen, voorzieningen en doorstroming van verkeer is daarbij van belang. Deze aandachtspunten nemen we in het omgevingsprogramma mee.

De suggestie in de zienswijze dat de wijk meer dure woningen en huishoudens met hogere inkomens nodig heeft delen we niet. Het sociale en organiserende kapitaal van de bewoners is ruim genoeg om, ondersteund vanuit Kansrijk Liendert, de wijk beter te maken. De wijk en de bewoners zijn ons inziens het meest gebaat bij extra woningaanbod dat wat betreft prijs en oppervlak aansluit op het huidige aanbod. Het realiseren van dure woningen heeft geen meerwaarde voor de meeste huidige bewoners. Bij grote sociaaleconomische verschillen draagt mengen in de praktijk niet bij aan meer sociale cohesie.

woondichtheid en het percentage sociale huur.

Maar het tegendeel is waar.

Op het gebied van sociale huur lees ik in paragraaf 3.2 (pag 18.) van het omgevingsprogramma de doelen op het gebied van wonen. Waarbij doel 1 is *'Een woningaanbod dat beter past bij de behoeften van de wijk'*. Maar als subdoel 2 staat daaronder genoemd *'Vernieuwen en uitbreiden van de sociale woningvoorraad.'* Deze doelen zijn feitelijk tegengesteld aan elkaar. De wetenschappelijke inzichten pleiten juist voor een vermindering van het percentage sociale huur .En op het gebied van woondichtheid is in paragraaf 3.2.1 op pagina 18 te lezen: *'We sturen in de plancapaciteit op de toevoeging van 100 betaalbare koopwoningen tot en met 2033.'*

Het doel is dus is om de woondichtheid te vergroten in plaats van te verkleinen.

Deze plannen komen hiermee niet overeen met de visie van het wijkperspectief. Terwijl aan bewoners is toegezegd dat het wijkperspectief richting zou geven aan de plannen voor de wijk.

Bezwaar 2

Een ander punt dat ik in wil brengen staat omschreven in Paragraaf 3.2.2 (pag. 22).

'De sociale huur wordt steeds meer bewoond door mensen in een kwetsbare positie. Zij hebben bijvoorbeeld schuldenproblematiek of een licht verstandelijk of psychiatrische beperking. Concentratie van mensen in een dergelijke positie vergroot de kans op leefbaarheidsproblemen. Zo is er in wijken met een hoog aandeel sociale huurwoningen vaker sprake van overlast en onveiligheid. In de buurten De Horsten, Zangvogelbuurt en Liendert-Zuid staat de leefbaarheid in sommige complexen onder druk, mede door deze concentratie. Om de veerkracht te vergroten in die buurten waar de leefbaarheid onder druk staat, zetten we in op (...) het tegengaan en omgaan met een concentratie van kwetsbare groepen.

Als ik dan kijk naar de uitwerking van de plannen, lees ik dit:

'Portaal onderzoekt de haalbaarheid om aan Zwaluwenstraat 1 een gemengd wonen concept voor vragende en dragende bewoners te realiseren.' (§ 3.2.3, pag.22).

'Zwaluwenstraat: door Portaal wordt onderzocht of sloop van het verzorgings-complex en nieuwbouw van ca 120 woningen mogelijk is.' (§ 3.2.1, pag.19).

'De huidige bouwplannen bevatten +/- 100 sociale huurwoningen (netto toevoeging: minus sloop).' (§ 3.2.1, pag.19).

Het omgevingsprogramma trekt dus eerst de conclusie dat het hoge aandeel sociale huurwoningen leidt tot problemen. En maakt vervolgens plannen om dit percentage te verhogen.

Bezwaar 3

Ook beleidsmatig spreekt het omgevingsprogramma het wijkperspectief en zichzelf tegen:

'Een belangrijke rode lijn in het wijkperspectief is dat we iedereen in de stad gelijke kansen willen geven. Het vraagt lef van de overheid om juist niet in iedere wijk dezelfde inzet te plegen, maar om per wijk te beoordelen wat er voor nodig is om de kansen van bewoners in Liendert serieus en structureel te verbeteren.' (H1, pag.5)

'We trekken op met de corporaties om op korte termijn het aantal sociale huurwoningen in Liendert uit te breiden. We doen dat omdat er een groot tekort is aan sociale huurwoningen en omdat elke wijk in Amersfoort z'n steentje bijdraagt om dit tekort op te lossen.' (§ 3.2.1, pag.19).

'Op lange termijn (na 2030) loopt naar verwachting het tekort aan sociale huurwoningen terug. Dan kan het aandeel sociale huurwoningen in Liendert afnemen.' (§ 3.2.1, pag.20).

Dus een belangrijke rode lijn is om *per wijk te bekijken wat de wijk nodig heeft*. Maar feit is dat het omgevingsprogramma voorrang geeft aan 'het steentje' dat elke wijk bij moet dragen aan het woningtekort. Als dat is opgelost, ontstaat er ruimte voor de belangrijke rode lijn.

Conclusie: pas als het woningtekort is opgelost, gaat de gemeente 'lef tonen' om per wijk te bekijken wat er nodig is. Dat is geen lef. Dat is het doorschuiven van de verantwoordelijkheid om lef te tonen naar gemeentebesturen in de toekomst.

Bezwaar 4

Ook cijfermatig spreekt het omgevingsprogramma zichzelf tegen. De cijfers die worden genoemd in tabel 1 (pag.19), de cijfers die daaronder staan vermeld bij *'Subdoel: Vernieuwen en uitbreiden van de sociale*

woningvoorraad', de cijfers in figuur 1 (pag.20) en in figuur 2 (pag.20), komen niet met elkaar overeen. Het is een wazig geheel van voorspellingen, wat voor mij als burger (en ook voor de gemeenteraadsleden?) niet te volgen is. Dit lijkt me geen goede basis voor het nemen van besluiten.

Bezwaar 5

Dit laatste punt is meer een suggestie dan een bezwaar. Het omgevingsprogramma ziet de verhouding kansrijk en kansarm als een van de kwetsbaarheden van Liendert.

Nou lees ik in paragraaf 3.2.1. (pag.19) dat: *'Wanneer het tekort van sociale huurwoningen op stadsniveau voldoende is ingelopen, bieden we corporaties ruimte voor verkoop van maximaal 300 woningen. Dit zijn vooral appartementen die bij verkoop in het betaalbare segment vallen. (...) Voordat woningen verkocht worden onderzoeken de corporaties eerst of een tijdelijke koopconstructie haalbaar is, bijvoorbeeld d.m.v. koopgarant.'*

Op zichzelf is dit een mooie manier die mensen de mogelijkheid biedt om van kansarm naar kansrijk te bewegen. Tegelijkertijd verwacht ik niet dat deze maatregel binnen redelijke termijn een verbetering gaat brengen in de samenstelling van de wijk. Het blijven immers dezelfde bewoners die in plaats van huur, nu hypotheek betalen.

Het lijkt me voor een gebalanceerde samenstelling van de wijk een grotere winst opleveren als er naast dit initiatief, ook woningen verkocht worden in een duurder segment.

Emoties

Graag neem ik in deze zienswijze ook even de ruimte om, naast het wijzen op inhoudelijke bezwaren en feitelijke onjuistheden, te laten zien wat zo'n document op emotioneel gebied doet met bewoners. Op gevoelsniveau lees ik het omgevingsprogramma namelijk zo:

'Wij van de gemeente Amersfoort vinden Liendert belangrijk en nemen het welzijn van de bewoners serieus. We gaan vanaf nu inzetten op het bestrijden van de effecten van de problematiek. Dit doen we door meer zorg te bieden, meer toezicht te houden en door een aantal programma's te bieden die hopelijk een klein resultaat hebben op de sociale cohesie etc.

Voor wat betreft de basale oorzaak van het probleem: dit gaan we eerst nog even vergroten door het bouwen van nieuwe woningen met daarvan een flink percentage sociale huur. Maar we beloven wél dat we vanaf 2030 het percentage sociale huur in kleine stappen en marginaal terug zullen dringen. Oh ja, en aan de woondichtheid veranderen we niks. Alhoewel, als we eerlijk zijn zal deze op zowel korte als lange termijn toenemen.'

En ik kan u melden dat, ondanks de oprechte inspanningen van de gemeente om de bewoners in Liendert te horen en serieus te nemen, dit omgevingsprogramma het tegenovergestelde effect heeft. Ik ervaar het als een bevestiging dat de gemeente het niet zo nauw neemt met de bewoners van Liendert.

Ho wacht, nu vergis ik me. Ver in de toekomst (als het kwaad al geschied is door het bouwen van honderden extra woningen in Liendert-Zuid en de Zangvogelbuurt – de meest kwetsbare buurten), dán gaat de gemeente Amersfoort de bewoners van de wijk Liendert wél serieus nemen....

Het sarcasme in dit gedeelte van mijn bezwaar is een uiting van boosheid en machteloosheid. Ik heb in het verleden al meerdere malen bezwaar gemaakt op de bouw van zoveel woningen en torenflats in Liendert. Met elke keer weer de ijdele hoop, dat als ik het maar goed genoeg uit zou leggen, er wel geluisterd zou worden. Maar die hoop wordt keer op keer kleiner. Want mijn bezwaren (en die van andere wijkbewoners) hebben niet geleid tot een beleid dat wezenlijk verandering brengt. En zo komt er een moment dat ik concludeer: 'het heeft geen zin om je stem te laten horen.'

Tot zover de emoties. Ondanks dat ik beseft dat deze bij mij horen, noem ik ze toch. Het spiegelt het ontstaan van frustratie richting- en wantrouwen in het plaatselijk bestuur. En misschien draagt het verwoorden hiervan bij, aan het verkleinen van de kloof.

Conclusie

Hoewel ik de intenties achter het omgevingsprogramma waardeer, heb ik bezwaren tegen de huidige aanpak en de voorgestelde maatregelen. Ik hoop dat deze zienswijze bijdraagt aan een heroverweging van het programma, zodat de fundamentele problemen van Liendert effectiever en duurzamer worden aangepakt.

	Graag word ik op de hoogte van het proces rondom de behandeling van deze zienswijze. Ik stel daarnaast een inhoudelijke reactie op mijn bezwaren zeer op prijs.	
17	Groenvoorziening Gruttostraat dient te blijven, ik ben in het bezit van een brief van de gemeente hierover.	Het ligt niet in de planning om de groenvoorziening helemaal op te heffen, maar ook dit deel van de wijk valt binnen de scope van de herinrichting. Tijdens het ontwerptraject wordt ook dit deel opnieuw beschouwd. Op het moment dat de plannen concreter worden, zullen we u daarbij betrekken en vernemen we ook graag de inhoud van de brief.
18	Dat ze een heel groot voetbalveld maken, dat ze een grote trampoline maken, dat ze nieuwe planten maken, dat ze gratis ijsjes geven, watergevecht en wanneer het heel warm is een zwembad.	Dat klinkt als een hele leuke wijk die jij beschrijft! Kom zeker eens langs als we ons ontwerp aan het maken zijn. Niet alles kan natuurlijk, maar wie weet kunnen we een aantal ideeën wel uitvoeren en kun jij ons helpen om de wijk net een beetje leuker te maken.
19	Ik vind dat er een zebrapad moet komen bij het schoolplein Zonneparel want ik vind dat het niet veilig is	Bedankt voor je tip. De verkeerssituatie en de veiligheid rond de Zonneparel wordt meegenomen in het ontwerptraject.
20	Dat ze een hele grote glijbaan bouwen en attractie maken. Dat ze ook een grote trampoline maken en dat ze ook meer stoelen leggen.	Dat klinkt als een hele leuke wijk die jij beschrijft! Kom zeker eens langs als we ons ontwerp aan het maken zijn. Niet alles kan natuurlijk, maar wie weet kunnen we een aantal ideeën wel uitvoeren en kun jij ons helpen om de wijk net een beetje leuker te maken
21	Op het grasveld wordt een picknicktafel met een zomerparaplu. En skelters voor gratis en een zandbak voor de kinderen.	Dat klinkt als een hele leuke wijk die jij beschrijft! Kom zeker eens langs als we ons ontwerp aan het maken zijn. Niet alles kan natuurlijk, maar wie weet kunnen we een aantal ideeën wel uitvoeren en kun jij ons helpen om de wijk net een beetje leuker te maken
22	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vaker handhaven en op het juiste tijdstip 2. Kozijnen binnenkant Horsten moeten worden aangepakt 3. Er moeten voldoende parkeervoorzieningen worden teruggebracht bij herinrichting Horsten 4. De oversteekbaarheid van de Trekvogelweg is een aandachtspunt 5. Veiligheid 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De handhavingscapaciteit wordt niet uitgebreid. De wijkboa is wel veel in de wijk aanwezig, melden helpt om juiste tijdstip beter te kunnen bepalen 2. Doorgegeven aan de Alliantie 3. De ruimte bij de Horsten is beperkt, de vakken vergroten en het aantal gelijk houden lukt niet. We brengen 95% van de vakken terug. 4. De oversteekbaarheid van de Trekvogelweg wordt meegenomen in het ontwerptraject. 5. Het thema veiligheid heeft extra aandacht gekregen in het omgevingsprogramma (zie paragraaf 3.2.1)
23	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kruising Lijsterstraat/Zangvogelweg, bij de moskee, is een gevaarlijk kruispunt, graag verbeteren bij de herinrichting. 2. Het grasveldje bij de Lijsterstraat is nu vooral voor honden (poep). Kan er een bankje worden geplaatst of ingericht worden zodat er ook ruimte is om elkaar te ontmoeten? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bedankt voor dit signaal, deze situatie wordt meegenomen in het ontwerptraject. 2. We nemen uw suggestie mee bij het ontwerptraject per buurt. Ontmoeten is een belangrijke pijler bij de herinrichting.
24	<p>Graag reageren we als 'Groene Wijkraad Liendert- Rustenburg' op het ontwerp omgevingsprogramma Wij-Liendert van 13 februari 2024 met onderstaande zienswijze (mening).</p> <p>We constateren dat er niet heel veel tekst is besteed aan groene thema's, maar wat er staat over hoogwaardig groen en meer biodiversiteit; daar zijn we het van harte mee eens.</p> <p>Als 'Groene Wijkraad Liendert-Rustenburg' zijn we al actief in het waterwingebied en in verschillende andere groene delen tussen de A28 en het Valleikanaal in de beide wijken. Daar hebben we ideeën over om het groen in de wijken te versterken en meer met elkaar te verbinden. Daarom zijn we graag betrokken bij de verdere ontwikkeling van die verbindingen en daar zien we ook de mogelijkheden voor in het plan Wij-Liendert.</p> <p>In het plan wordt er gesproken van struiken. Wij denken dat de aanleg van gevarieerde, biodiverse heggen en hagen met een laag niveau van onderhoud een belangrijke bijdrage kan leveren aan die verbindingen tussen groene gebieden. Het draagt bij aan biodiversiteit, aan leefgelegenheid voor wat kruipt en fladdert en aan groene beleving van de wijk. Dit project noemen wij 'Behaaglijk Liendert-Rustenburg'. Overigens denken we dat dit soort heggen (met inheemse beplanting) de hele stad goed zouden doen en een belangrijke bijdrage is om de biodiversiteit te verhogen door corridors te realiseren zodat populaties dieren en planten met elkaar worden verbonden.</p>	<p>Wij delen uw mening dat biodiverse hagen een belangrijke bijdrage zouden kunnen leveren aan de wijk.</p> <p>We zijn blij met jullie meedenk aanbod en zullen regelmatig in gesprek blijven en zeker tijdens het ontwerptraject u als 'Groene Wijkraad Liendert – Rustenburg' uitnodigen om mee te denken over de invulling van het groen in Liendert</p> <p>De mogelijkheden voor buurtmoestuinen kunnen we dan ook samen verkennen.</p>

	<p>We hebben hierover al met vertegenwoordigers van de gemeente gesproken en bieden aan dat we graag betrokken willen worden bij de groene inrichting van de wijk en met name bij de inrichting van de genoemde verbindingen middels de aanleg van deze heggen, maar ook in zijn algemeenheid over de inrichting van de groene ruimte.</p> <p>Tevens willen wij graag de suggestie doen om in Wij-Liendert de mogelijkheid te onderzoeken of er meer buurtmoestuinen en Voedselbosjes aangelegd kunnen worden, samen met de bewoners. Dit zouden wij ook graag mee willen geven voor de wijk Rustenburg. Ook hier bieden wij aan om mee te denken en te werken aan deze ideeën onder de naam ‘Eetbaar Liendert-Rustenburg’.</p> <p>Namens de vertegenwoordigers van Waterwingebied, Natuurtuin Liendert, Ganzengroen, Tuinen van Verbinding, Educatietuin & Buurtpark Rustenburg en Groengordel Rustenburg (allen zijn leden van de Groene Wijkraad Liendert-Rustenburg).</p>	
25	<p>Hierbij nog mijn reactie programma “Wij Liendert”.</p> <p>Allereerst een prachtoprogramma voor een prachtwijk.</p> <p>Een paar opmerkingen/aanvullingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doel: aanvullend: meer mogelijkheden om mee te doen en te laten zien hoe jij kan bijdragen • Sterk: integrale aanpak • Sterk: verbinden tussen jong en oud; samen ben en kan je meer: ook in de nieuwbouwplannen • Sterk: buurtbanen • Sterk: richten op “laaghangend fruit”: maak effect zichtbaar dat geeft een gevoel van trots • Aandacht: gezondheid: belangrijke basis voor alles rondom privé en werk • Aandacht: biedt jongeren rijke ervaringen met elkaar, sociale netwerken leveren geen echte vriendschappen op, samen ontdekken daarin leer je elkaar waarderen en respecteren; nieuwsgierig naar elkaar in plaats van oordelend. • Maak versterkende factoren belangrijk • Toevoegen: eenzaamheid • Sterk: Huis van de Wijk/taalcafé • Onderzoek welke gebouwen meerdere functies kunnen vervullen 	<p>Bedankt voor uw betrokken reactie en positieve feedback. In de contacten die er zijn tussen de scholen in Liendert en gemeente, kunnen we deze aandachtpunten samen nog eens verder verdiepen en meenemen in de uitwerking van de maatregelen binnen kansrijk Liendert. Het combineren van functies in bestaande gebouwen kan zorgen voor ontmoeting en kruisbestuiving. We nemen deze wens mee in het onderzoek naar het huis van de wijk.</p>
26	<p>Dinsdagmiddag 2 juli jl. maakte ik tijdens het inloophmoment van de gemeente bij Madiba, kennis met het programma ‘Wij-Liendert’.</p> <p>Mijn interesse ging vooral uit naar wat er mogelijk zou gaan veranderen in de infrastructuur, de groenvoorzieningen en het aanzien van de wijk. Daarom heb ik me vooral laten voorlichten over de ambitie ‘Buiten’ die de gemeente heeft. Omdat ik in de buurt van de Zangvogelweg woon en van deze weg regelmatig gebruik maak met de fiets en de auto, ken ik de situatie daar redelijk goed. Toen ik hoorde dat deze weg in de plannen deel zal uitmaken van de ringweg rond Liendert, schrok ik in eerste instantie. Mijn ervaring is namelijk dat het hier o.a. door bezoekers van de moskee, de scholieren en de geparkeerde auto’s nu al vaak erg goed uitkijken is. Ik begreep dat deze weg in het plan een 30 km-weg zal worden hetgeen volgens mij een belangrijk uitgangspunt is. Ik hoop dat het voor automobilisten dan door een zodanige aanleg van de weg, onmogelijk wordt om harder te rijden en dat doorstroming van het verkeer mogelijk blijft.</p> <p>Het plan ‘Buiten’ zoals ik het gezien heb met de groenverbindingen en de autoluwe Wiekslag spreekt mij zeker aan. Als ook de Liendertseweg nog een wat groenere en vriendelijker weg zou worden, zou ik dat wel heel fijn vinden.</p> <p>In de andere 3 ambities van de gemeente ben ik wat minder geïnteresseerd en laat het reageren daarop graag aan anderen over.</p> <p>Alhoewel het volgende misschien buiten het programma ‘Wij-Liendert’ valt, zou ik hiervoor toch nog graag uw aandacht vragen.</p> <p>Alweer enige tijd geleden is de oversteekplaats voor fietsers (en voetgangers) die bijv. van het Meerkoetpad komen en op de Liendertseweg linksaf willen, verlegd. De oversteekplaats is hier m.i. niet veiliger van geworden. Als voorbeeld hiervan geef ik hieronder mijn eigen ervaring weer.</p>	<p>Wij streven er naar de 30 km/uur inrichting zo te maken dat er ook 30 gereden wordt en dat doorstroming van verkeer mogelijk blijft.</p> <p>De problematiek bij deze kruising is bekend. En u heeft gelijk dat hier geen eenvoudige oplossing voor is. Eigenlijk is de weg hier met de groei van het verkeer door de jaren heen een opstelstrook geworden van de kruising met de Ringweg. Dit maakt kruising met langzaamverkeerroutes en andere wegen, aan de oostzijde van het kanaal op bepaalde momenten van de dag lastig. Met de herinrichting zal de situatie en uw opmerkingen daarbij verder worden bekeken.</p>

	<p>Vanaf mijn woning moet ik de wijk in en uit via de Liendertsedreef. Als ik met de auto vanaf de Liendertsedreef rechtsaf richting Ringweg Kruiskamp of linksaf de Liendertseweg op wil, moet ik letten op:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fietsers van links (en rechts); 2. Auto's van links vanaf het pompstation; 3. Auto's van links en rechts op de Liendertseweg; 4. Hoewel niet toegestaan: fietsers van rechts die pas na de oversteekplaats oversteken (wrsch omdat dat makkelijker is dan de haakse bocht bij de oversteekplaats) en fietsers die helemaal niet oversteken en gewoon links blijven rijden; 5. Automobilisten die vanaf de Liendertseweg de Liendertsedreef denken te mogen inrijden. <p>Op vrijdag als de moskee uitgaat ben ik afhankelijk van de rij automobilisten op de Liendertseweg of ik al dan niet met de auto de Liendertseweg op kan. En in de nabije toekomst gaan ook bewoners van de Kop van Liendert de wijk verlaten via de Liendertsedreef en ook zij worden dan met het bovenstaande geconfronteerd. Ik begrijp dat voor bovenstaande regelmatig gevaarlijke situatie niet zomaar een gemakkelijke oplossing bestaat, maar ik wilde u de situatie toch voorleggen, zodat u bij besprekingen over het programma 'Wij-Liendert' hiervan op de hoogte bent.</p> <p>Al met al ben ik erg blij dat de gemeente vindt dat de wijk Liendert aan een rigoureuze opwaardering toe is. Het totale plan vind ik ambitieus en ik ben erg nieuwsgierig naar de uitvoering. Ik wens de gemeente hierbij veel succes!</p>	
<p>27</p>	<p>Hierbij willen we graag formeel onze zienswijze (reactie) indienen op het Omgevingsprogramma Wij-Liendert.</p> <p>In het omgevingsprogramma Wij-Liendert wordt cultuur(-educatie & -participatie) nauwelijks benoemd of beschreven. Misschien wordt dit in een andere vorm (thema deelomgevingsprogramma Cultuur) beschreven?</p> <p>Als voorbeeld bedoelen wij het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cultuureducatie, mogelijk maken voor alle kinderen in de leeftijd 4 - 18j. Zoals KunstKids dat doet met haar gevarieerde aanbod aan workshops en cursussen (zang, muziek, dans, kunst, creatief schrijven, etc). De ervaringen en resultaten geven aan dat dit inhoudelijk goed past binnen Kansrijk Liendert. - cultuurparticipatie; op een laagdrempelige manier meer mensen (jong en oud) deel te laten nemen aan culturele ontwikkeling en participatie in o.a. wijkevenementen. Zoals KunstKids dat doet met haar optredens en exposities in de wijk. Maar ook de cursussen die Amateurkunst033 momenteel voor ouderen aanbiedt. - cultuurparticipatie in optima forma is de organisatie van een jaarlijks terugkerend Wijkfestival. In veel gevallen werken groepen wijkbewoners, initiatieven of organisaties soms maanden samen aan de voorbereidingen voor hun presentatie. <p>Deze activiteiten, workshops en cursussen blijken zeer waardevol te zijn voor de ontwikkeling en participatie van jong en oud op het gebied van cultuur en cultuurbeleving. Ook dragen ze bij aan het vormen van een eigen wijk-'identiteit' op een bestendige/duurzame wijze (jaarlijks/periodiek terugkerend).</p> <p>We hopen dat met deze zienswijze de gemeente bereid is om de nodige aanpassingen/aanvullingen op het programma Wij-Liendert te maken.</p> <p>Indien nadere toelichtingen gewenst zijn dan vernemen we die graag.</p>	<p>Dank voor de reactie waarin u aandacht vraagt voor cultuur. Wij herkennen de kansen die cultuurparticipatie en -educatie biedt om bij te dragen aan kansen voor jong en oud en te zorgen voor ontmoeting en verbinding. Wij zullen een aanpassing op nemen in het omgevingsprogramma, zie paragraaf 3.1.2, maatregel 4; Samenhangende wijkprogrammering: We willen het aanbod aan sport en cultuuractiviteiten voor jongeren en volwassen versterken door meer samenhang in het aanbod te realiseren, meer inwoners te bereiken en hierdoor meer impact voor inwoners te realiseren, zodat ze meedoen in de wijk en zich verbonden voelen.</p>
<p>28</p>	<p>ik heb u afgelopen zaterdag gesproken over voorzieningen tegen het auto verkeer over het kwikstaartpad, bijvoorbeeld hekken, paaltjes of bloembakken</p>	<p>Om de toegankelijkheid voor voetgangers te waarborgen is het niet wenselijk om hekken of andere hinderlijke objecten te plaatsen. De objecten moeten zo geplaatst worden dat iemand in een rolstoel of met kinderwagen hier zonder problemen doorheen kan. Als een rolstoel en een kinderwagen hierlangs kunnen dan kan een fietser dit helaas ook. Wij gaan daarom geen hekken of bakken plaatsen.</p>

<p>29</p>	<p>Dank aan jullie hele team voor het organiseren van de activiteiten van afgelopen zaterdag. Als aanvulling op de plannen voor de wijk of misschien als detaillering daarvan geef ik graag het volgende mee:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eerder stuurde ik een schetsje en een tekening van een mogelijke herinrichting voor het plein tegenover Jumbo. 2. Aangezien er plannen zijn voor de herinrichting en vernieuwing van de weg-(fietspad)infra, doe ik graag een pleidooi om, daar waar mogelijk is te kiezen voor één toegangsweg per buurt. Dus bijvoorbeeld bij mij in Liendert Zuid (ook wel buurt Zwaluwenstraat genoemd op Allecijfers.nl) een ingang bij de Zwaluwenstraat en spechtstraat (met eenrichtingsverkeer) en een aan de Spreeuwenstraat met als uitgangsweg de Wiekslag. Dan ook met een fysieke scheiding tussen fiets verkeer en autoverkeer. Alle verkeer in de wijk max 30KM. 3. De Lageweg smaller maken, door scheiden van fietsverkeer en autoverkeer met een fysieke scheiding. Dit ook voor het optisch verlagen van de snelheid, maar ook voor meer veiligheid voor de fietsers. Het is voor hen dan minder mogelijk om met drie of meer naast elkaar te fietsen, auto's worden minder gehinderd, etc. 4. Vergroenen van het (school)plein tussen nummer 8 en 10 en integreren van het voetpad naast nummer 10 (dat nergens heen gaat). 5. Graag maak ik nogmaals de opmerking dat een betere verdeling tussen (sociale)huur en eigenaar-bewoners, Dan wel enige sturing op nieuwkomers voor Liendert Zuid een positieve invloed kan hebben. Natuurlijk is dat niet te sturen en we hebben ook eigenaar-bewoners met een lagere betrokkenheid. Echter meer sociale cohesie helpt wel. 6. In mijn koopovereenkomst staat dat ik geen motorvoertuig in mijn voortuin mag parkeren. Toch zie ik op meerdere plaatsen dit gebeuren. Zeker op het moment dat er vergunning-parkeren wordt ingevoerd, dient hier extra aandacht voor te komen. 7. Eentje nog ter afsluiting, Als regelmatige zwerfvuil-prikker kom ik de laatste maanden minder lachgasflessen tegen, meer peuken van jointjes en envelopjes voor harddrugs. <p>Dank voor het lezen en verwerken van mijn opmerkingen</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dank hiervoor, uw idee wordt meegegeven aan het ontwerp bureau. Wanneer we de ontwerpen voor het Vogelplein gaan schetsen, worden inwoners van Liendert betrokken. Mogen we u dan ook uitnodigen? 2. De verkeersafwikkeling in de buurten is onderdeel van de ontwerp opgave. 3. Veiligheid voor alle verkeersdeelnemers is voor ons belangrijk. De mogelijkheden worden afgewogen tijdens het ontwerptraject, waar we u en andere omwonenden ook graag bij betrekken. 4. Wij zijn zeker voornemens het gebied van/rond het plein bij de Lageweg groener in te richten. 5. Op basis van uw – en andere – reactie(s) is paragraaf 3.2.1 aangepast. 6. We hebben uw opmerking genoteerd en zullen hier aandacht voor hebben bij de invoering van vergunningparkeren. 7. Bedankt voor het prikken en dank voor het signaal.
<p>30</p>	<p>Wonen We blijven ons zorgen maken dat Liendert volgebouwd wordt met hoge woontorens.</p> <p>Sociale huur Mooi dat er op de langere termijn ingezet wordt op meer middenhuur en betaalbare koop. Wat kan er op de kortere termijn al gedaan worden om in Liendert de verhouding tussen sociale huur en andere woningtypen al wat te verschuiven naar minder sociale huur?</p> <p>Voorzieningen Is er een uitruil mogelijk? Als er in een wijk zoals Liendert meer mensen met een lagere sociaal economische positie wonen in vergelijking met andere wijken, kunnen er dan ook meer voorzieningen tegenover staan?</p> <p>Veiligheid We missen in het programma een stevige integrale aanpak van drugscriminaliteit en ondermijning. Dit is een thema dat we ook als zorgprofessionals vaker tegenkomen, maar waar we niet altijd handelingsperspectief hebben.</p> <p>Lerende aanpak Er wordt in het plan gesproken van een lerende aanpak. Wordt er ook geleerd van wijkaanpakken bij andere gemeenten? En kunnen we ook leren van wat er in Liendert gebeurt voor andere wijken in Amersfoort? Met</p>	<p>Wonen In het verleden is de buurt hier al tegen in het verweer gekomen. Dit betekent niet dat er geen woontorens in Liendert kunnen komen, maar wel dat we er als gemeenterekening mee houden dat Liendert niet verdwijnt achter een bebouwingwand aan het kanaal. Dat er bij vernieuwing langs het Valleikanaal wordt ingezet op een vergroting en verbetering van het groen en een betere ontsluiting vanuit de wijk en dat er aanvullende eisen aan de hoogbouwvisie zijn gesteld.</p> <p>Sociale huur Op basis van uw – en andere – reactie(s) is paragraaf 3.2.1 aangepast. Echter, uw heeft gelijk, de maatregelen zullen met name op het langere termijn effect hebben.</p> <p>Voorzieningen We zijn met partners in gesprek over een zorgvuldig afgewogen voorzieningenniveau, passend bij de behoefte van de wijk.</p> <p>Veiligheid Dank voor uw heldere analyse en reactie. In het programma staat een sterke focus op preventie. Door jongeren een kansrijke start te bieden met meer beschermende factoren willen we de weerbaarheid voor o.a. drugscriminaliteit en ondermijning vergroten.</p>

	<p>name in Randenbroek, Schuilenburg, Soesterkwartier, Kruiskamp, Koppel en Schothorst spelen vergelijkbare vraagstukken. Hoe voorkomen we dat alleen Liendert hiervan profiteert?</p> <p>Communicatie Er is veel in Liendert voor inwoners en als zorgprofessionals weten we niet altijd wat er is en waar we inwoners met hulpvragen naar door kunnen verwijzen. Hoe krijgen inwoners en wij als professionals in de wijk een beter overzicht van initiatieven en activiteiten?</p> <p>Levendigheid Op welke manieren kunnen ondernemers een rol spelen bij oplossingen in de wijk? Kunnen zij zorgen voor wat meer levendigheid in de wijk, door bijvoorbeeld een gezellig terrasje of restaurantje in de wijk?</p>	<p>Voor de huidige vormen van drugscriminaliteit willen we verder werken aan een stevige integrale aanpak. Waar in het verleden met name de straatoverlast een belangrijk signaal voor handhaving was vraagt dit nu om een andere aanpak. Vanuit zowel zorg als veiligheid zoeken we hier samen naar een versterking van integrale aanpak. Deze staat ook nu al in verbinding met het stedelijke netwerk. Op basis van uw – en andere – reactie(s) is paragraaf 3.1.3 aangepast</p> <p>Lerende aanpak Bedankt voor uw suggestie. We werken toe naar meer samenwerking binnen de genoemde wijken en zoeken ook samenwerking met gemeenten als Utrecht, Nieuwegein en Zeist om te leren van de wijkaanpakken daar.</p> <p>Communicatie Dit is een doelstelling in het programma. De komende maanden komen we bij jullie terug met concrete maatregelen om dit te verbeteren.</p> <p>Levendigheid Deze suggesties worden meegenomen in de verkenning wijk economie</p>
31	<p><i>Tijdens een bijeenkomst met jongeren hebben we de plannen voor iedere pijler van het omgevingsprogramma kort uitgelegd.</i> <i>Vervolgens zijn we via stellingen over de pijler in gesprek gegaan en hebben meningen over de plannen opgehaald.</i></p> <p>Pijler 1: openbare ruimte Iedereen moet voor zijn deur kunnen parkeren: Alle jongeren vinden dat dit mogelijk moet zijn. Argumenten hiervoor zijn: boodschappen zijn zwaar, sommige mensen zijn slecht ter been, senioren worden uitgesloten, door nieuwbouw komen er veel meer auto's in de wijk. Parkeren bij de Jumbo moet mogelijk blijven (voorbeeld van alleenstaande moeder die zware boodschappen heeft).</p> <p>Meer ruimte voor jongeren om elkaar te ontmoeten en te spelen: Bijna alle jongeren zijn het er mee eens dat er meer ruimte moet komen voor jongeren. Bij doorvragen blijkt dat zij vooral ontevreden zijn over de staat van ontmoetings- en speelplekken in de openbare ruimte: veel is verouderd, nat, er ontbreken afdakjes. Er zijn wel (voldoende) voetbalveldjes, maar overkappingen zijn nodig. Er wordt aandacht gevraagd voor speelplekken voor jongeren met een beperking.</p> <p>Pijler 2: Kansrijk Liendert Liendert voor iedereen / discriminatie: Twee jongeren geven aan dat je in Liendert jezelf kan zijn. De meeste jongeren vinden dat je in Liendert anders wordt behandeld, als je een andere culturele achtergrond hebt, als je er anders uitziet of dat je gepest wordt door wat je draagt. Iemand geeft aan dat vluchtelingen en buitenlanders minder kansen krijgen. Dit is niet alleen in Liendert het geval, maar in heel Nederland. In Liendert denken veel mensen in hokjes. Ze zijn sceptisch over Vreedzame Wijk. Niet zozeer sceptisch over wat het inhoudt, maar over de uitvoering: ze vragen zich af hoe je ervoor zorgt dat iedereen weet hoe je je Vreedzaam gedraagt en dit ook toepast. Een aantal jongeren geeft aan dat ze vinden dat je in groep 3 nog niet moet uitleggen wat transgender zijn is. Wat kan helpen, is om de mensen die een belangrijke positie hebben in de wijk of in vriendengroepen te overtuigen en mee te krijgen. Bij meer contact tussen groepen zien zij het risico dat de verschillende groepen niet respectvol met elkaar omgaan. Dit contact moet dus goed worden begeleid, bijvoorbeeld door iemand die Vreedzaam kent. Activiteiten voor jongeren:</p>	<p>We zijn erg blij met de input en de meedenkkraft van de jongeren.</p> <p>Inzet is dat iedereen in zijn eigen buurt kan parkeren in parkeervakken die groot genoeg zijn, maar ook dat iedereen kan lopen, ontmoeten en genieten van groen in de eigen straat. Dat gaat niet in alle woonstraten samen, omdat sinds de bouw van de wijk mensen door de tijd steeds meer auto's hebben gekregen. Daardoor wordt in sommige straten bijna alle ruimte naast de weg (inclusief het trottoir) gebruikt door geparkeerde auto's. In de meeste straten zal er zeker nog geparkeerd kunnen worden voor de deur. Echter niet iedereen kan voor zijn deur staan. Er is te weinig ruimte om voor iedere woning een parkeervak aan te leggen. De gemeente kiest er in Liendert voor om het parkeren en het groen te spreiden over de straten.</p> <p>Tijdens het ontwerptraject is er ruimte om mee te denken over ontmoetingsplekken, speelplekken en afdakjes in de wijk.</p> <p>In de toekomstige situatie zal het parkeren bij de herinrichting worden afgestemd op het daadwerkelijke autobezit en waar nodig over de buurten gespreid worden. De afstand tussen de voordeur en de auto zal gemiddeld groter worden. Dit betekent soms dat mensen verder moeten lopen of thuis de boodschappen moeten afzetten, voordat ze de auto verderop parkeren. Het betekent ook dat zodoende iedere straat weer een goede looproute of trottoir kan krijgen om te lopen naar de voorzieningen of dat er bomen geplant kunnen worden als verkoeling in de steeds warmer wordende stad.</p> <p>We herkennen dat de opgave om een vreedzame wijk te realiseren nog niet klaar is. Dit vraagt veel inzet waar we met partners en inwoners samen mee doorgaan.</p> <p>Met de jongeren blijven we ook in gesprek om het aanbod aan activiteiten op aan te sluiten bij de wensen. Hierbij gaan we ook in gesprek over het opknappen van The Game. Het aansluiten bij de belevingswereld van de jongeren en de straatcultuur is hierbij uiteraard belangrijk. Ook de communicatie over het aanbod om de jongeren daadwerkelijk te bereiken heeft onze aandacht en bespreken we met jongerenwerkers en 033 indebuurt.</p>

Jongeren missen aanbod. Ze willen zaalvoetbal, basketballen, een leuker jongerencentrum en betere plekken om buiten te voetballen. Iemand stelt voor een zaalvoetvaltoernooi te organiseren, waar jong en oud aan mee kan doen, met poultsjes. Ze vragen ook aandacht voor jongeren met beperking: speelplekken zijn niet inclusief genoeg. Veel jongeren weten ook niet zo goed wat er is.

Belangrijk is dat de activiteiten worden verzorgd door iemand die de straatcultuur goed begrijpt en feeling heeft bij de doelgroep. Sommige jongeren geven aan dat ze zich niet begrepen voelen en dat het belangrijk is een band op te kunnen bouwen met de jongerenwerker of iemand uit het wijkteam.

Een jongere vindt dat er wel voldoende voorzieningen voor jongeren zijn (zoals plekken om te voetballen), maar dat die moeten worden verbeterd (te veel modder bij regen, opknappen jongerencentrum).

Jongeren willen via flyers en posters in de wijk bij drukke plekken te weten komen wat het activiteitenaanbod is. Via social media (bijvoorbeeld van de jongerenwerker) komen sommige jongeren wel te weten over activiteiten, maar niet iedereen volgt de accounts of weten ze te vinden waarop de informatie wordt gedeeld.

Pijler 3: werk en voorzieningen

Stage lopen in Liendert:

Over het stage lopen in de wijk lopen de meningen uiteen. Enkele jongeren overwegen het voordeel van een stageplek die dichtbij is. Het is makkelijk om in Liendert stage te lopen.

Iets meer jongeren willen liever niet gezien worden als zij stage lopen. Werken in de wijk kan wel, maar voor stage lopen wil je gefocust zijn. Als je dan bekenden tegen komt, zou je je kunnen schamen. Dit is de voornaamste reden om niet in de wijk een stageplek te hebben. Ook zegt iemand dat een stageplek in andere wijken helemaal niet ver weg is. Daarnaast geven jongeren aan dat er weinig keuze voor stageplekken is in Liendert (vooral winkels en Madiba) of dat ondernemers weinig tijd hebben en niet genoeg ondersteuning kunnen bieden. Iemand stelt voor om ondernemers te trainen om stagiaires aan te nemen. Een ander zegt dat als er meer plekken in de wijk zouden zijn, ze wel in de wijk zou willen stage lopen.

Opknappen The Game:

Iedereen vindt dat jongeren een eigen plek moeten hebben, en dat jongerencentrum The Game moet worden opgeknapt. Ze willen ook graag meedenken en -helpen bij het opknappen.

Ideeën voor het opknappen zijn:

- Boxmachine (“zodat je weet wat je slaat”)
- Groter! Bijvoorbeeld dat de Groene Stee of de leegstaande winkel naast de Jumbo erbij moet
- The Game ziet er nu niet uitnodigend uit
- Nieuwe bank
- Verven
- Plafond maken
- Airco
- The Game moet voor iedereen zijn, wat niet betekent dat iedereen altijd bij elkaar moet zitten (dus aparte tijdstippen voor verschillende leeftijdsgroepen)
- Studio om muziek te maken (dat was er eerst wel)
- LED strips (“daar denk je toch aan bij The Game”)
- Nieuwe pooltafel
- Aantrekkelijke buitenkant

Pijler 4: wonen

Moet er meer worden gebouwd?

Meningen zijn verdeeld. Een deel zegt dat Liendert al te “vol” staat. In andere wijken, zoals Vathorst, is meer ruimte. Ze vragen zich af waar er nog plek is voor nieuwe woonruimte in Liendert.

Een ander deel herkent dit, maar ziet ook dat er meer woningen bij moeten, en dat ook Liendert hieraan moet bijdragen. “Er zijn te weinig huizen. Dus er moeten er meer komen voor mensen die hier graag willen blijven”.

Iemand anders stelt voor om huizen vooral op te knappen en te renoveren.

Er is weer aandacht voor inclusie: iedereen, met en zonder beperking, moet goed kunnen wonen en spelen.

Stagelopen in de wijk is een optie maar buiten de wijk uiteraard ook. Belangrijk is dat we opgehaald hebben dat jongeren stagediscriminatie tegenkomen. Dit willen we samen met de scholen bestrijden en voldoende stagekansen bieden voor jongeren uit Liendert.

Daarom hebben we een actie toegevoegd bij maatregel 5: We gaan samen met de scholen aan de slag om stage discriminatie te bestrijden;

En bij maatregel 4: Dit aanbod aan activiteiten voor jongeren en volwassenen moet goed toegankelijk zijn. We versterken de vindbaarheid door de communicatie te versterken in de wijk en digitaal. We streven hierbij naar meer bereik van jongeren en volwassenen zodat iedereen mee kan doen en volop kansen krijgt.

We zijn nu al concreet met jullie aan de slag om The game op te knappen.

32	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het kruispunt bij de Bambino is erg gevaarlijk omdat het groen te hoog is. Er is weinig zicht. 2. Wij zouden toch wel graag wat meer speelruimte en speeltoestellen toevoegen aan onze wijk (voetbalveld). 3. Meer aandacht op containers, vuil op straat, openbare prullenbakken in de wijk, anders ligt alles in het water, grond en op de straat. 4. Meer controle (politie en wijkagenten) voor verkoop van drugs. Gebeurt bijna elke dag voor en achter onze huizen door de bewoners van Leger Des Heils. 5. Meer leuke en normale winkeltjes, restaurants en cafés. 6. Minder auto's = meer bussen en mogelijkheden qua tijden bijvoorbeeld naar station te komen en niet 1 keer per uur (bij Amarena). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bedankt voor dit signaal. Er is opdracht gegeven de hoogte in te nemen. In het najaar van 2024 gaan we de vaste planten omzetten die het zicht belemmeren. 2. De wens voor speelruimte wordt meegenomen in het ontwerptraject. 3. Er komt meer aandacht voor de afvalproblematiek in Liendert. Er lopen diverse trajecten om zwerfafval en bijplaatsingen te verminderen. 4. Bedankt voor dit signaal. U vraagt om meer controle van politie. Zij zullen hier echter niet altijd kunnen zijn. Daarom zijn politie en gemeente regelmatig in gesprek met Hirundo om hen aan te spreken op gedrag van bewoners en overlast door bewoners voor de omgeving te beperken. In deze gesprekken hebben we uw opmerking ook meegenomen. 5. Deze ambitie geven we mee bij onze aanpak wijkeconomie. 6. Het opschalen van het OV hangt samen met het aantal reizigers. Dit gebeurt in afstemming met de vervoersdienst.
33	<p>Graag zou ik mijn waardering uitspreken voor de leefader die de wijk zal moeten worden. Liendert is een wijk met veel voetgangers. Mensen van elders die slecht kunnen fietsen, maar ook omdat het zo prettig wandelen is in zo'n groene wijk. Ook de nieuwe rondweg tegen het doorgaand verkeer vind ik een zeer goede zet. Graag zou ik aandacht willen vragen voor de verschillende paden in de wijk. Dat die autovrije loopstraatjes mogen blijven. Overweegt u vooral om de staten shared space in te richten. Overdag wordt, sowieso door mijzelf, al veel op de straat gelopen. Dat kan al goed omdat er overdag weinig verkeer is. Overweegt u vooral om de parkeervakken niet (conform crow) te groot te maken. Amersfoort hoeft de wagenwedloop niet te faciliteren.</p>	<p>Dank voor uw positieve feedback. Wij zien net als u de waarde van de autovrije loopstraten en zijn niet van plan dit te veranderen. De gedachte om de straten deels in te richten als shared space zullen we meenemen in het ontwerptraject. De maat van de parkeervakken zal tijdens het ontwerp worden bepaald en afgestemd op de CROW richtlijnen, maar zeker ook op de beschikbare ruimte.</p>
34	<ol style="list-style-type: none"> 1. Goed verhaal om de Wiekslag als centrale groene as te laten functioneren 2. Maak duidelijk hoe je het groen wilt versterken en waar. Liendert is best bijzonder vanwege het groene karakter. Open parkeren in de groene linten 3. De belijning voor parkeren aan de Zangvogelweg bij HIER moet worden aangepast. Is nog steeds vanuit de oude / onbebouwde situatie. 4. Graag duidelijke stoepen, ook voor kinderwagens, rolstoelen en rollators 5. Kan het grote veld bij HIER (bij sporthal) mede een bestemming krijgen als pluktuin / voedseltuin en wat speelwerktuigen voor kinderen tot 5 jaar. Banken zullen bijdragen aan de ontmoeting tussen jong en ouder. Hoog wonen is ok anoniem wonen. Eea in samenwerking met andere bewoners Zangvogelweg. ➔ Stalling van fietsen: moet / kan beter. Nu vaak indruk van studenten complexen. Ook bij HIER indertijd goed. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dank voor uw positieve feedback. 2. Tijdens het ontwerptraject zullen de groenverbindingen verder worden uitgewerkt. Bij deze verdere uitwerking, zullen we omwonenden betrekken, en bijvoorbeeld ook de groene wijkraad Liendert Rustenburg. 3. Dit aandachtspunt is inmiddels doorgegeven aan onze beheerafdeling en wordt opgepakt. 4. Hiermee wordt rekening gehouden tijdens het uitwerken van het ontwerp. 5. De inrichting en de functie van het veld zullen worden herbezien tijdens het ontwerp van zowel openbare ruimte als sporthal. Er is vooralsnog geen voedselbos voorzien. Bij de inrichting worden uw suggesties meegenomen en zullen u en andere omwonenden worden betrokken.
35	<p>Mijn eerste reactie na een snelle scan het ontwerp omgevingsprogramma Liendert. Wat mij meteen opvalt zijn een aantal verontrustende zaken. De openbare ruimte wordt op kaart aangegeven met pijlen naar het waterwingebied. Een gebied met geschiedenis en met een aparte status van een natuurgebied behorende bij beide wijken Liendert en Rustenburg. Op de getoonde kaart worden pijlen gezet zonder medeneming en uitleg. Niet opgenomen en bij de openbare ruimte is het parkeerbeleid. Die al ruim 18 jaar op de agenda staat. Teleurstellend vind ik dat er geen onderbouwing evaluatie zijn met andere wijkperspectieven wat is er gelukt en wat niet. Herhaling lijkt alleen een .... Dat geldt ook voor onderlinge samenwerking wat lukte goed, wat niet. Teveel ook bij hekele punten. Een groot beroep op vrijwilligers (goed willend maar niet stabiel --? Ik zou graag weten of er een plan B is als onverhoopt ondersteuning onderwijs kinderen ouders ook doorgaan als de maatschappelijke functie verdwijnt. (vergelijk SOVEE)</p> <p>Ik schrijf nog een zienswijze met het boekje erbij per blz. Positief hieraan is dat deze veel dunner is, minder in herhalingen valt in de hoofdstukken. Jammer is dat geconstateerde laaggeletterdheid hier weinig is meegenomen.</p>	<p>Dank voor uw betrokken standpunten.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De pijlen betreffen groene verbindingen voor mens en/of dier. Er zullen niet meer fysieke verbindingen zoals bruggetjes worden aangelegd. De bijzondere status van het Waterwingebied is bij ons bekend, en zal niet worden aangepast. Het beleid ten aanzien van parkeren zal worden meegenomen in het ontwerptraject voor de Herinrichting van Liendert. 2. Er is inderdaad geen expliciete evaluatie van eerdere jaren gedaan in dit omgevingsprogramma. Wel werken we in een team met partners in de wijk, waarvan velen al jaren in Liendert werken. We benutten de ervaringen van hen in de aanpak van vandaag. Daarnaast leren we van wijkaanpakken in andere gemeenten in de regio. 3. Via de informele netwerken willen we in de haarvaten van de community komen en ook de meeste kwetsbare inwoners bereiken. Met de informele netwerken versterken we het bereik van de ondersteuning en professionals sluiten hierop op zodat we samen zorgen voor meer impact en deze ook borgen. Het werken met

Voor het zicht alleen groen is onvoldoende. Groen moet tastbaar en fysiek blijven. Onvoldoende uitgewerkt kan dit iets verkeers opleveren. Groen (wordt ook zo benoemd als het over zonnepanelen gaat. Maw: levend groen kan nu ingeruild worden als “groene energie (vergelijk ook de Amerena: daar werd dat op het dak ook zo vertaald.

Ik mis evaluatie Hogekwartier verkeer en geluid, aantallen auto's

vrijwilligers uit de wijk kan zorgen voor een sterkere community. Juist ook professionals wisselen vaak van functie en zijn hierbij aanvullend aan een sterke community. Uiteraard zullen we hierbij continue meten leren en ervaren hoe de ondersteuning verloopt zodat er waar nodig maatregelen genomen kunnen worden indien de beschikbaarheid van vrijwilligers bijvoorbeeld onvoldoende zorgt voor continuïteit.

4. Wij hebben en houden zeker aandacht voor laaggeletterdheid. Op basis van uw input hebben in het omgevingsprogramma bij maatregel 3, de nadruk op taal en laaggeletterdheid toegevoegd.
5. Het doel van het groen is het vergroten van de leefbaarheid, klimaatbestendigheid en gezondheid. Om deze doelen te halen zal het groen inderdaad fysiek moeten zijn.
6. Het Hogekwartier (deel ten noorden van de Hogeweg) is een recent aangelegd deel van de wijk en zal niet worden heringericht. Daarom is een evaluatie van dit gebied niet meegenomen in dit omgevingsprogramma. Als u toch een (andere) aanleiding ziet om het Hogekwartier te evalueren, neem vooral contact op met de gebiedsmanager van Liendert.